Samostatný skalník (kód: 16-003-N)

Autorizující orgán: Ministerstvo životního prostředí
Skupina oborů: Ekologie a ochrana životního prostředí (kód: 16)
Týká se povolání: Samostatný skalník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 5

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Zjišťování negativních jevů signalizujících ohrožení života, zdraví a majetku občanů v souvislosti s rizikovými geofaktory	5
Vedení dokumentace monitoringu rizikových geofaktorů	5
Řízení průběžné údržby skalních svahů a zabezpečování rizikových geofaktorů	5
Používání techniky pro monitorování a zabezpečování rizikových geofaktorů a provádění její údržby	4
Odstraňování nežádoucích dřevin ve skalních stěnách a jiných špatně dostupných místech	4
Prevence úrazů při monitorování a zabezpečování rizikových geofaktorů	5

Platnost standardu

Standard je platný od: 19.06.2020 do: 20.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Zjišťování negativních jevů signalizujících ohrožení života, zdraví a majetku občanů v souvislosti s rizikovými geofaktory

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit rešerši geologických, inženýrsko-geologických, geotechnických a geomorfologických poměrů jako podklad pro následné terénní šetření v dané lokalitě s využitím veřejně dostupných zdrojů	Praktické předvedení
b) Provést terénní pochůzku s využitím připravené rešerše, vyhledat rizikové geofaktory, provést jejich lokalizaci v mapě, situační nákres a fotodokumentaci	Praktické předvedení
c) Vypracovat na základě zpracované rešerše a terénní pochůzky zprávu o možných rizicích svahových deformací a identifikovat nejvíce ohrožená místa	Praktické předvedení
d) Vyjmenovat obecně typy rizikových geofaktorů, svahových pohybů a vysvětlit princip jejich vzniku, popsat nejběžnější prostředky pro posuzování a monitoring rizikových geofaktorů	Ústní ověření
e) Pomocí geologického kompasu změřit základní diskontinuity a popsat je dle normy nebo obecně uznávaných standardů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení dokumentace monitoringu rizikových geofaktorů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat běžně dostupné geodatabáze a zjistit maximum dostupných dat pro definovanou lokalitu z veřejně dostupných zdrojů	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat legislativu a příslušné právní předpisy v oblasti ochrany přírody, geologických prací, výškových prací a BOZP	Ústní ověření
c) Zpracovat naměřený soubor dat v tabulkovém procesoru včetně grafického vyhodnocení a zpracovaná data prezentovat	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení průběžné údržby skalních svahů a zabezpečování rizikových geofaktorů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat možné způsoby sanace nebezpečného skalního bloku o objemu do 10 m³	Ústní ověření
b) Popsat běžně používané způsoby sanace sesuvů	Ústní ověření
c) Vytvořit plán prací pro ruční monitoring modelové lokality s výskytem potenciálně nebezpečných geofaktorů	Praktické předvedení
d) Popsat obvyklé odpady při údržbě skalních svahů a způsob nakládání s nimi	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Používání techniky pro monitorování a zabezpečování rizikových geofaktorů a provádění její údržby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat technické prostředky používané pro monitoring skalních masivů a dalších rizikových geofaktorů	Ústní ověření
b) Předvést použití a následnou údržbu vybrané techniky používané pro monitoring skalních masivů a dalších rizikových geofaktorů	Praktické předvedení
c) Popsat možné způsoby monitorovacích prací používané na lokalitách s výskytem sesuvu	Ústní ověření
d) Provést osazení lokality novými měřícími body	Praktické předvedení
e) Popsat způsob údržby skalního svahu nad liniovou stavbou	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odstraňování nežádoucích dřevin ve skalních stěnách a jiných špatně dostupných místech

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup při odstraňování náletu dřevin do průměru kmene 50 cm a provést odstranění dřeviny stromolezecky	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Uvést hlavní zásady bezpečnosti a práce s motorovou pilou při odstraňování nežádoucích dřevin ve skalních stěnách a jiných špatně dostupných místech s využitím horolezeckých technik	Ústní ověření
c) Popsat legislativní procesy, které je nutné splnit před kácením (kácení mimolesní zeleně, kácení stromů v lese)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Prevence úrazů při monitorování a zabezpečování rizikových geofaktorů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat legislativu související s bezpečností a ochranou zdraví při práci a při pracích ve výškách a nad volnou hloubkou	Ústní ověření
b) Navrhnout zabezpečení místa výkonu práce a bezprostředního okolí a postup prací při likvidaci nebezpečného stromu na hraně skály nad silnicí v modelové lokalitě	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout zabezpečení místa výkonu práce a bezprostředního okolí a postup prací při likvidaci nebezpečného balvanu do 10 m^3 na hraně skály nad silnicí v modelové lokalitě	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://nsp.cz/jednotka-prace/samostatny-skalnik#zdravotni-zpusobilost).

Uchazeč se před zahájením zkoušky prokáže osvědčením o odborné způsobilosti k provádění prací ve výškách dle NV 362/2005 a směrnice 2001/45/ES.

Kompetence ***Zjišťování negativních jevů signalizujících ohrožení života, zdraví a majetku občanů v souvislosti s rizikovými geofaktory***, kritéria a), b), c).

- Uchazeč splní v rámci jednoho úkolu. Zpráva o možných rizikových geofaktorech bude obsahovat: rešerši, dokumentační část – situační nákres, odpovídající fotodokumentaci s měřítkem a popisem, popis rizika, doporučení následných možných sanačních opatření
- Tuto zprávu uchazeč u zkoušky vypracuje a obhájí

Kompetence ***Zjišťování negativních jevů signalizujících ohrožení života, zdraví a majetku občanů v souvislosti s rizikovými geofaktory***, kritéria d), e)

- Uchazeč zodpoví po obhajobě rešerše z kritérií a) až c)

Kompetence ***Vedení dokumentace monitoringu rizikových geofaktorů***, kritéria a) a b)
Je požadována znalost těchto právních předpisů:

- Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 282/2001 Sb., o evidenci geologických prací, ve znění vyhlášky č. 368/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznámení rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů.

Kompetence ***Používání techniky pro monitorování a zabezpečování rizikových geofaktorů a provádění její údržby***, kritérium a) a b)
Uchazeč v rámci zkoušky popíše a předvede použití minimálně těchto technických prostředků a metod: dilatometr, tiltmetr, inklinometr, optické metody.

U kompetence ***Odstraňování nežádoucích dřevin ve skalních stěnách a jiných špatně dostupných místech,*** v kritériu a) uchazeč si vybere nástroj k provedení odstranění dřeviny.

Uchazeč si ke zkoušce přinese vlastní pracovní oděv a obuv. Na základě domluvy s autorizovanou osobou si uchazeč může přinést vlastní pracovní vybavení, vybavení pro práci ve výškách, nástroj pro odstraňování dřevin, osobní ochranné pracovní pomůcky.

Doba přípravy na zkoušku zahrnuje přípravu na ústní ověřování.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat tento požadavek:

- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na geologii nebo geotechniku a alespoň 5 let odborné praxe jako geolog pro ochranu přírody a krajiny nebo samostatný skalník a osvědčení o autorizaci „autorizovaný inženýr v oboru geotechnika“ (vydané Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě podle zákona ČNR č. 360/1992 Sb.) nebo osvědčení odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce v oboru inženýrská geologie (dle vyhlášky č. 206/2001 Sb., k zákonu č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů) a osvědčení o odborné způsobilosti k provádění prací ve výškách dle nařízení vlády č. 362/2005 a směrnice 2001/45/ES.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo životního prostředí, www.mzp.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- PC se softwarem: GIS aplikace (např. ArcDesktop, ArcPAD, GRASSGIS, gis), office aplikace, zejména tabulkové a databázové aplikace (MS Office, OpenOffice apod.)
- internetové připojení
- soubor vrstev pro vytváření map (Zabaged, GeoČR500, apod.) a volně dostupné vrstvy na internetu (CENIA, apod.)
- inženýrsko-geologické mapy 1 : 2 000 (případně podle dostupnosti mapových podkladů) nebo 1 : 10 000 (dle řešeného území), geologické mapy 1 : 25 000, topografické mapy 1 : 5 000 nebo 1 : 10 000 příslušného území
- geologický kompas
- ruční měřidla pro monitoring
- sada dat měření monitoringu pro zpracování
- ruční pila
- zahradnické nůžky
- osobní ochranné pracovní prostředky
- vybavení pro práci ve výškách
- zkušební místnost, psací potřeby, papíry
- skalní nebo podobný biotop

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 16 až 19 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška bude rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Správa Národního parku České Švýcarsko
Centrum inovací a rozvoje
Jihočeská univerzita